

SLOVENSKI NAROD

Izbija vsak dan popoldne, izvzema nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; nočica, poslano, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Bela Ljubljana vstaja

Pri včerajšnji prireditvi, ki jo je priredil ljubljanski magistrat v čast tvorcem obnovitvenim javnim delom na ljubljanskem občinskem področju, je med govorniki vzbudil posebno pozornost starosta ljubljanskih meščanov, v ljubezni in delu za belo Ljubljano osi veli starina dr. Krisper. Z največjim priznanjem je opisal nastanek ene najlepših ljubljanskih ulic, Miklošičeve ceste, pokazal na bodoči razvoj, ki čaka belo Ljubljano, ter podčrtal, da mora Ljubljana sodelovati z Beogradom, ker je mesto poklicano, da postane najzgodnejša stražnica Jugoslovensva in celo Slovanstva. Za našo državo posebno pa velja, da bo Ljubljana v najbližji bodočnosti središče jugoslovenskega alpskega prometa. Vse te bodoče naloge nalagajo Ljubljani, da bo morala prednjačiti z modernimi in naprednimi javnimi napravami tako v estetičnem, kakor higijenskem, gospodarskem in prometnem oziru.

Te besede o Ljubljani kot tretji prestolici jugoslovenske države, kot žarišče jugoslovenske ideje, edinstva in sloge med brati Srbi, Hrvati in Slovenci, kot stražnico Jugoslovensva in Slovanstva, so vznikle, to vemo dobro, iz nevsahlega srca pravega ljubljanskega rodoljuba. Kaj čuda, ako je ta lokalni patrijot v najplemenitejšem smislu besede tako vzvišeno izrazil svojo ljubezen in ponos do mesta in dal s tem takorekoč znamenje, da se naj ljubljansko meščanstvo z nekoliko večjo udanostjo in ljubeznijo oklene tradicij ljubljanskega mesta, da se intenzivneje posveti ljubljanskemu mestu in da se raduje nad njegovim napredkom. Kult rodnega mesta, kult občinske pripadnosti, ponos nad lepim mestom, ambicija napredovati in ustvarjati so brez dvoma prava in krepka gibalna razmahna in blagostanja, napredka in inicijative. To ni samoopano samodopajenje nad lokalnim mestom, to je vtelešeni idealizem za skupne cilje zavednih občinarjev.

Tako je govoril dr. Krisper, tak smisel je imel njegov presrečni nagovor, njegov pozdrav in njegova odkritosrčna zahvala gerentom, vladi, Beogradu, podjetnikom in končno navdse agilnemu, brezprimerno udanemu magistratnemu uradništvu.

Tudi napitnica gerenta Turka je imela svoje globoko moralno jedro. Mož, ki je šel mirno po začrtani poti naprej, skozi burje napadov in obrekovanj, je po končanem delu izjavil, da je vse delal iz gole dolžnosti do rodnega mesta, iz ljubezni do bele Ljubljane, brez upov in želj do častnih mest, odlikovanj in drugih posvetnih remuneracij. Čut dolžnosti ga je vodil od začetka, prirojena delavnost in ljubezen za javne narodove cilje! Oduševljenje za vse lepo, napredno, koristno in idealno res ne potrebuje učnosti. Zahteva samo udanost, delavnost in odkritosrčnost.

S posebnim zadovoljstvom so na včerajšnji večerji slovenski zastopniki ugotovili, da načelo nacionalne solidarnosti napreduje tudi med južnejšimi brati. Misel voditelja napitnice g. Reša, podjetnika iz Zagreba, ki je dovršil asfaltna dela na Aleksandrovi in Miklošičevi cesti, je bila zahvala bratom Slovincem, ki so podprli domačo tvrdko. Slovenci so zopet tudi tu podučili brate Hrvate in Srbe, da treba v lastni nacionalni državi negovati osnovni princip napredka in blagostanja: prastari, preizkušeni gospodarski borbeni klci: Svoji k svojim!

Končno ne smemo pozabiti lepih, stvarnih izjav inž. Prelovskega, ki je z enostavnostjo, samo v stvarnosti živčnega tehnikca podčrtal racionalno gospodarstvo sedanjega gerentskega sveta. Brez tega gospodarstva, brez sredstev bi ne bili prav nič zalegali račun, proračuni, konstrukcije, intencije, inicijative in načrti strokovnih uradov ljubljanskega magistrata. Na gerentih in občinskih svetih je, da skrbijo za sredstva. Uradništvo bo še po začrtani poti nadaljevalo z delom in ustvarilo še večja epohalnija dela. To, kar je storila Ljubljana v zadnjem letu, je brez primere v zgodovini komunalnega gospodarstva.

Razumemo govor predsednika hišnih posestnikov g. Freliha, ki se je zahvalil občini in gerentom, da so izvedli tako velika dela, ne da bi bili niti za las povišali dosedanje občinske davščine. G. Frelih smatra taka dela

Ostavka prosvetnega ministra sprejeta

Vodstvo prosvetnega ministristva začasno poverjeno ministru Trifunoviću. — Pogajanja z Radićem. — Začasna rešitev vladne krize.

— Beograd, 17. novembra. (Izv.) Ministrski predsednik Nikola Pašić je včeraj dopoldne sprejel ostavko prosvetnega ministra Velje Vukičevića. S tem je po splošnem mnenju rešeno to vprašanje, ki je štiri dni vzbujalo veliko zanimanje v vseh političnih krogih. Kakor se govori, ima prevzeč prosvetno ministristvo Stepan Radić, vendar pa o tem še ni odločeno. Mogoče je, da prevzame prosvetno ministristvo kak drug član vlade, Radić pa bi prevzel njegov resor. Bivši prosvetni minister Vukičević je bil včeraj dopoldne sprejet v avdiciji pri kralju, kateremu je poročal, da je Pašić sprejel njegovo ostavko. Za tem se je Velja Vukičević v radikalnem poslanem klubu dalje časa posvetoval z nekaterimi radikalnimi poslanci.

Ob 17. popoldne je imel ministrski predsednik Pašić daljšo konferenco z zunanjim ministrom dr. Ninčićem o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z Vukičevićovo ostavko. — Radikalni krogi izjavljajo, da se more vprašanje izpopolnitve vlade, zlasti glede

na prosvetno ministristvo, zavleči še za nekaj dni, ker se pričakuje prihod Stepana Radića v Beograd, da se končno reši vprašanje njegovega sodelovanja v vladi. O tej stvari se je sicer vršilo v zunanjem ministristvu daljše posvetovanje ministrov dr. Ninčića, Miše Trifunovića in Krste Milčevića. Zvečer je kralj podpisal ukaz, s katerim se za vršiča dolžnosti v prosvetnem ministristvu imenuje minister ver Miša Trifunović. S sprejetjem ostavke Velje Vukičevića je začasno zaključena kriza vlad. Splošno se pričakuje, da do večjih izprememb ne pride in da se izpopolni vlada samo z vstopom Stepana Radića.

Iz radikalnih krogov se je razširila tudi vest, da bo minister ver Miša Trifunović vodil posle prosvetnega ministra samo par dni, dokler se ne doseže sporazum s Stepanom Radićem o njegovem vstopu v vlado. Kakor hitro se reši vprašanje Radićevega sodelovanja v vladi, bo podpisan ukaz o njegovem tmenovanju in bo Radić takoj nato zaprišežen kot minister.

Parlamentarne volitve v Češkoslovaški

Rezultati prvega skrutinija. — Ojčarje opozicije. — Ostavka celokupne vlade.

— Praga, 17. nov. (Izvirno.) Rezultati prvega skrutinija v dopoldanskih urah še niso znani, vendar pa se računa, da dobe v prvem skrutiniju: češka agrarna stranka 24 mandatov, češka klerikalna stranka 21, komunistična stranka 20, češka soc.-dem. stranka 17, češkoslov. social. stranka 18, narodnodemokrat. stranka 5, živnostenska (obrtn.) str. 3.

Brez mandatov ostajejo: stranka dela (strana prace, dr. Stransky), židovska stranka in Praškova stranka, ki se je odcepila od agrarne.

Izmed nemških strank dobe v prvem skrutiniju:

»Bund der Landwirte«	12 mandatov
agrarci	2 »
socialni demokratje	10 »
krščanski socialci	6 »
nemški nacionalci	3 »
narodni socialisti	2 »

— Praga, 17. novembra. (Izv.) V prvem skrutiniju za slovaško in karpatsko Rusijo je bilo izvoljenih 43 poslancev tako, da preostane za drugi in

tretji skrutinij še 27 mandatov. V Slovaški so doslej dobili: republikanska agrarna stranka 8 mandatov, zveza poljedelcev in madžarska nacionalna stranka 7, Hlinkova stranka 16, komunisti 5, krščanska socialna stranka madžarskih poljedelcev pa 1 mandat. V Karpatski Rusiji so dobili: republikanska agrarna stranka 1 mandat, zveza poljedelcev in madžarska nacionalna stranka 1 mandat, komunisti 3, avtonomistična stranka Hlinka 1 mandat.

— Praga, 17. novembra. (Izv.) Opozicijske stranke računajo, da bodo imeli Nemci 69 mandatov, komunisti 37, avtonomistična stranka Hlinka 20, Madžari 15, Poljaki in Ukrajinci 4, skupaj torej opozicija 145 mandatov.

— Praga, 17. novembra. Ministrski predsednik Svehla je izročil predsedniku republike dr. Masaryku pismeno ostavko celokupne vlade. Predsednik je ostavko sprejel ter poveril ministrskemu predsedniku in ostalim članom vlade začasno vodstvo vladnih poslov. Ostavka je seveda samo formalnega pomena.

Nemčija vstopi v poslaniško konferenco

Nemčija dobi zastopnika v poslaniški konferenci in v zavezniški vojaški komisiji. — Nota poslaniške konference. — Chamberlain odklonil plemstvo.

London, 17. novembra. Po locarnskih dogovorih in sestavi razorožitvene note se je pojavilo vprašanje o bodočnosti poslaniške konference in posvetovalne vojaške komisije v Versaillesu. Kakor poroča »Daily Telegraph«, je verjetno, da bo poslaniška konference ostala še nadalje, vendar pa bo vstopil vanjo nemški poslanik, tako da bo prenehala poslati kot organ zaveznikov in da bo v bodoče vršila samo posredovalno vlogo v spornih vprašanjih, ki bi nastali na podlagi mirovne pogodbe. Za vsa sporna vprašanja na podlagi mirovne pogodbe ostane seveda v veljavi pravnalno postopanje, določeno na locarnski konferenci. V Versaillesko vojaško komisijo bi vstopil tudi nemški general s svojim štabom. Ta komisija naj bi proučevala prestopke Nemčije

proti njenim razorožitvenim obveznostim, predno bi se predložili v proučitev Zvezi narodov.

Berlin, 17. novembra. Kakor poročajo listi, se je vršila dopoldne pod predsedstvom državnega predsednika seja vlade, ki se je bavila z noto poslaniške konference o posledicah locarnske pogodbe. Pričakujejo, da bo še danes prispela zavezniška nota, ki obravnava posledice v razorožitvenem vprašanju.

London, 16. novembra. Kakor poročajo, bo prejel Chamberlain v priznanje njegovih zaslug za sklenitev locarnske pogodbe ob novem letu angleški red za zasluge. Plemstvo, ki mu ga je kralj poudil, je Chamberlain odklonil z utemeljitvijo, da kot sin slavnega Josipa Chamberlaina nima nobenega naslova rajši od imena in naslova svojega očeta.

Prestop vojvodinskih radikalov v SDS

— Osijek, 17. novembra. (Izv.) V Baranji ni mogla razen radikalne stranke nobena druga stranka prejeti politični shodov, ker je tamošnje prebivalstvo po osvoboditvi v polnem številu vstopilo v radikalno stranko. Radi brezbratnosti radikalne stranke, zlasti radi nezadovoljstva nad sporazumom s radičevci prestopajo sedaj tamošnji člani radikalne stranke v velikem številu v samostojno demokratsko stranko. Večje gibanje v tem pogledu se je pojavilo v Kneževih Vinogradih v Baranji, kamor so za 15. t. m. povabili voditelje SDS, da bi govorili na javni skupščini. —

Vsled posredovanja radikalov shod ni bil dovoljen, pač pa se je vršil zaupniški sestanek, ki se ga je udeležilo okoli 400 seljakov. Na tem sestanku je bila sprejeta resolucija, v kateri izjavljajo zborovalci, da izstopajo iz radikalne stranke in vstopajo v SDS. Z zborovanja je bil poslan tudi brzajavni pozdrav S. Pribičeviću.

RAZDELITEV AVSTRO-OGRSKIH PREDVOJNIH DOLGOV

— Dunaj, 17. novembra. (Izv.) Praška konference za razdelitev avstro-ogrskih predvojnihih dolgov še ni zaključena. Doslej so se zaključila samo pogajanja s konzorcijem inozemskih upnikov. Do srede pa se vrše posvetovanja delegatov nasledstvenih držav. V nedeljo je bil podpisan zapisnik o dogovoru med zastopniki dolžnikov in upnikov. Tega zapisnika samo romunska delegacija ni podpisala. Uvod pogodbe naglašja, da lahko vsaka država do 15. decembra prekliče svoj podpis. Sporazum je bil dosežen glede državnih zadolžnic. Pogodba obsega šest členov in določa člen 1. vsote nefundiranih dolgov, ki odpadejo na posamezne države. Od avstrijskega dolga in sicer od 4 odst. zlate rente odpade na Avstrijo 83,9 milijonov goldinarjev, na Poljsko 66,6, na Rumunijo 7,4, na Jugoslavijo 9 in na Češkoslovaško 72,6 milijonov goldinarjev. Od 4 in pol odst. zakladnic iz leta 1914. odpade na Avstrijo 61,4 milijonov kron, na Poljsko 21,9, na Rumunijo 3,7, na Jugoslavijo 4,5 in na Češkoslovaško 23,8 milijonov. — Člen 3. govori o obliacijah Družbe državnih železnic, člen 4. pa o ogrski fundirani renti iz leta 1910.

ZA ZGRADITEV MALIH STANOVANJ

— Beograd, 16. novembra. (Izv.) Organizacija stanovanjskih najemnikov ter hišnih lastnikov sta predložili ministru socialne politike skupno spomenico, v kateri se pritožujeta, da je preteklo že šest mesecev, odkar je v veljavi novi stanovanjski zakon, vendar pa vlada še ni ničesar storila za zgraditev malih stanovanj, dasi se veljavnost stanovanjskega zakona že približuje svojemu koncu. Zato zahtevajo stanovanjski namemniki in hišni lastniki od vlade, naj takoj podvzame primerno stanovanjsko akcijo in naj predvsem začne graditi poslopja za državne urade. Od vlade zahtevajo, naj vstavi 30 milijonov dinarjev v državni proračun za zgraditev malih stanovanj, kakor je bilo to določeno v stanovanjskem zakonu.

VOJNA ORGANIZACIJA MALE ANTANTE

— Bukarešta, 17. novembra. Tu se vrše že nekaj dni posvetovalna vojaških komisij Jugoslavije, Poljske, Češkoslovaške in Rumunije v svrhu izgotovitve skupnih strateških načrtov za države Male antante, uvedbe enotne oborožitve ter vezbanja vojske kakor tudi preskrbe z orožjem in municijo.

SOLUNSKI OBSJOJENCI PRI KRALJU

Beograd, 16. novembra. r. V znanem solunskem procesu na smrt obsojena in kasne je pomiložena Gr. Mičovanović ter Čeda Popović sta se včeraj zglasila v dvornem maršalatu ter zaprosila za avdicenco pri kralju, ki je njuni prošnji ugodil in ju sprejel.

Sklicanje nemškega parlamenta

Berlin, 16. novembra. s. Svet seniorjev državnega zbora je sklenil sklicati državni zbor za 20. novembra. 23. se prične razprava o locarnski pogodbi.

Stuttgart, 16. novembra. s. Danes je dospel semkaj državni predsednik Hindenburg. Članu demokratske stranke je podal izjavo o politiki nemških nacionalcev ter je dejal med drugim: Zagotovili so me, da imam zaupanje cele stranke. Lepega dne pa stojim vsled sklepov te stranke popolnoma sam ter vidim, da je moje stališče omajano. Ta izjava je pomembnejša, ker je bil Hindenburg, kakor znano, postavljen za kandidata za mesto državnega predsednika na predlog nemških nacionalcev.

OBKOLITEV DAMASKA

Jeruzalem, 16. novembra. s. 500 Francozov je včeraj zasedlo Dumo. Francozi so zavzeli tudi druge kraje. Menijo, da bo prišlo kmalu do ofenzive, ker razpolaga general Gamelin skoraj s 30.000 možmi.

KRIZA POLJSKE VLADE

Variava, 17. novembra. (Izv.) Na zahtevo dosedanjih strank koalicijske vlade je poverjena sestava nove vlade dosedanjemu zunanjemu ministru grofu Aleksandru Skrzynskemu

NOVINE ZA RUSIJO IN ŠPANIJO.
Beograd, 16. novembra. n. Ministrstvo pošte je dovolilo, da se smejo novine pošiljati v Rusijo in Španijo po polovični tarifi.

Borzna poročila Ljubljanska borza.

LESNI TRG.
Hrastovi hodi od 28 cm napr. 2 m d. napr. fr. n. p. 6 vag. 460, 460; hrastovi plohi obrobljeni 70, 80 mm, od 2,50 m naprej, fr. vag. meja 1400, —; hrastovi plohi neobrobljeni 70, 80, 110 mm, od 2 m napr. fr. vag. m. —, 1100; bukovi plohi neobrobljeni 100 mm od 2 m napr. I, II, monte po možnosti suha fr. vag. meja 580, —.

ZITNI TRG.
Pšenica bačka 76 kg, fr. n. p., blago 240; koroza stara, par. Novi Sad, blago 160; koroza stara, par. Ljubljana, blago 195; koroza, umetno sušena, par. Novi Sad, blago 144; koroza umetno sušena, fr. vag. Topola, blago 142,50; koroza nova, času primerne suha z kval. gar., fr. vag. Novi Sad, 2 vag., denar 110, blago 110, zaključki 110; otrobi debeli v vrečah, par. Novi Sad, 1 vag., denar 145, blago 145, zaključki 145; otrobi, drobni, fr. nakl. post. denar 110; oves bački, fr. n. p., blago 170; oves, sremski, slavonski, fr. n. p., blago 170; ajda, domača, fr. vagon Ljubljana, blago 280; proso domače, fr. prekm. post., blago 215; krompir bel, fr. n. p. prekm., blago 62; žolj bel, ban. v eg. vr. b/n, par. Postojna, blago 275; fižol rjav, blago 260; orehi dol. fr. n. p., blago 850; ječice blago 225; seno sladko, stisnjeno fr. n. p. Stajersko, blago 75; seno polsladko, blago 60; slama stisnjena, blago 50.

EFEKTI.
2 1/2 % drž. renta za vojno škodo 313, 7% invest. pos. iz l. 1921 76; Celjska posojilnica d. d. 200—205; Ljubljanska kreditna banka 210; Merkantilna banka 100—102—101 Prva hrvatska štedionica 960; Kreditni zavod 175—185; Strojne tovarne in livarne 120; Združeno papirnice 120—126; Stabna družba d. d. Ljubljana 100—110; Šešir d. d. 146—150; 4 1/2 % kom. zad. drž. banke 20—22; 4 1/2 % zast. l. kr. drž. banke 20—22.

Zagrebska borza
Dne 17. novembra. — Sprejeto ob 13.
Devize: Curih 10.8525—10.931, Praga 166.52, Pariz 225.30—229.30, Newyork 56.128 do 56.728; London 272.89—274.89; Trst 225.44—227.84; Berlin 13.368—13.488; Dunaj 790.80—800.80. — Valute: dolar 55.43—56.03.

EFEKTI.
7% invest. posoj. 1921 75—76, 2 1/2 % drž. rente za ratnu štetu 313—314, Ljubljanska kreditna 210, frv. eskomptna banka 123—123, Kreditna banka Zgb. 133—134, Hipotekarna banka 64—65, Jugobanka 110—111, Praštediona 950—955, Slavenska banka 49—50, Eksploatacija 42—46, Drava d. d. Osijek 250, Sečerana, Osijek 490, Isis d. d. 60, Nihag 30, Gutman 380—390, Slavkvs 150, Slavonija 43—43.50, Union, paromlin 400—410; Vevče 120, Agria 46 1/2—48.

Inozemske borze
— Curih. 17. nov. Borza: Beograd 9,20, Pariz 20,75, Newyork 518 1/2, London 25,14 1/2, Mihan 20,725, Praga 15,375, Dunaj 73,10. — Trst, 17. nov. Predborza: Beograd 44,15—44,30, London 100,25—100,75, Pariz 121,15—121,25, Newyork 25—25,10, Praga 74—74,50, Dunaj 350—360, Curih 482—483.

ES-KA 1104
JOGO 1000
TORPEDO 1000
BIANCHI 1000

višek moderne tehničke najceneje pri

J. Gorec Palača Ljubljanske kreditne banke in Gospodarske c. 14
Vsi nadomestni deli in oprema.

